

**Veteranfest
på Örebro Slott**

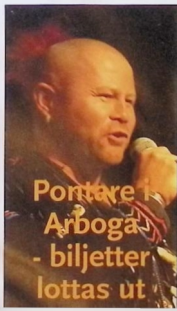
sid 14

Vad gör de ...

VD Jan Eiborn, FFV
Aerotech, Olof Yngve,
division K och Ingela
Bäckgren, FMV?

Se sidan 3

**Pontare i
Arboga
- biljetter
lottas ut**

Aerogrammet

Personalinformation för
FFV Aerotech, FFV AvioComp,
FFV Mätteknik och FFV Test Systems

1 1997

Östgöta Enskilda Bank
CHEK DATUM 19/12 1996
MALMSLÄTT 19/12 1996
KRONOR FORTIOTVÅTUSENKRONOR
42 000,-
Till Lars Eriksson
UNDERSKRIFT OY
KONTOHAVARE FFV-Aerotech
42 CHECK

Östgöta Enskilda Bank
CHEK DATUM 19/12 1996
MALMSLÄTT 19/12 1996
KRONOR FORTIOTVÅTUSENKRONOR
22 500,-
Till Tommy Bäckgren
UNDERSKRIFT OY
KONTOHAVARE FFV-Aerotech
22 500 CHECK

**VILKEN JULKLAPP!
Största belöningen
från förslagskommittén**

Om jag visste den gången det jag vet i dag, skulle jag ha gjort... Ja, vadå? Alla har vi tänkt tanken någon gång. Men skulle vi verkligen vinna på att kunna se in i framtiden? Som ung trodde jag det, men inte nu. Risken att göra galet, när man vill göra gott vore för stor. Med det sjätte sinnet skulle vi kanske bli som rättor och överge varje skepp i fara. Nu är vi människor, och får tar oss an problemen när de kommer.

visioner om det nya året som just har börjat.

Stabilitet

Jan har positiva förväntningar på FFV Test Systems efter ett ganska mediokert 1996.

— Problemen är övervunna nu, och företaget redovisar i dag en god ordning. I Finland är verksamheten stabil, och det finns all anledning till optimism även kring etableringen i Norge.

Kring FFV Mätteknik blåser det inga egentliga stormar. Verksamheten är stabil och några nya steg kommer också att tas under året, aviserar Jan utan att närmare gå in på vilka.

— För FFV AvioComp är det svårare att förutse vad som kommer. Diskussioner pågår om eventuella förvärv och större affärer som kan bli verklighet redan under 1997.

Rätade frågetecken

Vad moderbolaget anbelangar så är pris-sättningen mot försäkrare för första gången klar redan vid årets början. Dessutom är alla gamla, ekonomiska frågetecken mellan oss och kunden upprättade. Alltså är utgångsläget på dessa punkter mycket tillfredsställande.

— Med våra kunskaper om försäkrarens framtid kan vi också ganska väl förutse de volymer som kommer att gälla 1997. Och mot den bakgrunden blir företaget, efter den nu planerade personalreduceringen, relativt väl anpassat till marknaden, menar Jan.

För att fortsätta det analytiska resonemangset med anknytning till händelserna vid Volvo Aero, så påverkas vi ytterst marginellt av beslutet om nedläggning. Både FFV Aerotech och VAS äger sina egna anläggningar inom Åsby Industriområde.

— Det som komplicerar situationen är våra inbördes hyresförhållanden, som är i stort sett lika i båda riktningar, säger Jan. Dessutom bär företagen gemensamt vissa fasta kostnader. Vår analys av läget har just börjat, men det gör mig inte sömnlös på nätterna, försäkrar han.

Ljus i mörkret

— Om vi ser på saken ur mänsklig vinkel, så har vi själva ett liggande varsel på 25 personer i Arboga och 75 i Linköping, påpekar Jan. Min information från de pågående förhandlingarna med facken är, att frågorna behandlas i konstruktiv anda.

Han försäkrar att man från företags sida skall göra vad man kan för att underlätta lösningen av de problem som personalreduceringen innebär.

— I Arboga innebär dessutom VAS nedläggningsbeslut ytterligare ett hårt slag mot en liten kommun. Jag är själv uppvuxen i staden, och känner mig djupt berörd av situationen, tillägger han.

Våra anställda som bor i kommunen drabbas indirekt av de konsekvenser som detta får även på samhällsservicen. Dessutom finns det anställda som har make, maka eller andra familjemedlemmar på VAS, och som mer direkt får känna av konsekvenserna.

— Men om jag till sist och som VD för FFV Aerotech ska sammanfatta mina visioner om 1997, så blir ändå den bild jag vill förmedla till er ganska optimistisk, avslutar Jan.

ANNE ALLARD

Goda förutsättningar trots rådande dramatik

Det nya årets början har varit på både gott och ont, konstaterar VD Jan Eiborn. För Aerotechgruppen ser förutsättningarna goda ut inför 1997, men även vi påverkas naturligtvis indirekt av dramatiken kring Volvo Aeras verksamhet i Arboga.

Med en analytiskt betraktelse av FFV Aerotechs verksamhet inleder han sina

Aerogrammet

Personalinformation för anställda inom
FFV Aerotech, FFV AvioComp, FFV Mätteknik
och FFV Test Systems.

Ansvarig utgivare: Sören Björk.

Redaktionschef: Lennart Bladh, tel 013-231560, fax 013-231147.

Redaktion: Anne Allard, tel 0589-82405, fax 0589-83001.

Adress: Aerogrammet, FFV Aerotech, 581 82 Linköping. Tryck: Östgötatryck 1996.

Fotografer är Ola Holmgren och Niklas Forslind, Foto Malmen i Linköping om inget annat anges.

FFV Aerotech

CELSIUS GROUP

I mitten av december var det högtidlig invigning av Vapensystems optronikverkstad och laserrenrum i Arboga.

Förre sommaren övertog FFV Aerotech det som tidigare varit snickarverkstad

vid Åsby Service.

Den har byggts om till nya och toppmoderna verkstäder med mycket

höga krav på renhet.

Så höga att det finns få

referensanläggningar

att jämföra med.

Planerna på en ny verkstad tog fart sedan man vid FFV Aerotech funnit orsaken till ökande problem med kustartilleriets laserbelysare för robot 17. Instrumenten visade oroväckande tendenser till minskad prestanda kort tid efter leverans från tillverkaren. Efter ihärdiga undersök-

ningar och samråd mellan FFV, FMV och tillverkaren fann man orsaken. En O-ring som skulle vara tillverkad av viton visade sig i stället bestå av silikon. Ett ämne som bryts ned till o-organiskt kisel vid de höga effekter som instrumenten alstrar. Frijort kisel avsätrar sig på den känsliga optiken och förstör prismet och andra vitala delar.

Arbetet igång

En modifieringsplan har därefter upprättats mellan FMV

och FFV Aerotech som innebär att komponenterna rengörs i den mån det går, medan skadade enheter skall bytas ut.

Arbetet inleddes i januari för att fortgå till första halvåret 1998.

I den renmiljö som nya laserverkstaden erbjuder kan man dessutom vara säker på att ytterligare partiklar inte skall att orsaka besvär med laserbelysarna i framtiden.

Lennart Welander från

Invigning i Arboga En verkstad som saknar motstycke

FMV.RobotP lovordade den seriositet och kvalitet FFV Aerotech visat prov på i samband med uppdraget. Han nämnde särskilt Olof Yngve, ansvarig för lasersystemteknik på avdelning Optroniksystem. Olofs noggrannhet var till stor hjälp för att avslöja grundproblemet, och hans envishet lade grunden till att felet upptäcktes i ett tidigt skede, menar Lennart Welander.

Med ett klipp inviger Bengt Bardvall optronikverkstaden med laserrenrum som nära nog saknar motsvarighet vad gäller krav på renhet (överst). Bilden ovan visar andra väningen som är lika stor som verkstaden och rymmer den gigantiska och toppmoderna luftfreningsanläggningen, en förutsättning för att laserverkstaden skall klara de högt ställda renhetskraven. Lennart Andersson t.v. VD för entreprenören Åsby Service, visar finesserna för Mats Karlsson chef för Optroniksystem och chefen för Vapensystem Claes-Göran Danielsson.

TEXT OCH FOTO:
ANNE ALLARD

Inte minst positivt är att den nya verkstaden har gjort det möjligt för Optroniksystem att samla flertalet av sina medarbetare under ett och samma tak. Olof Yngve, mannen med lösningen på FMVs problem, står på bak t.b. bredvid avdelningens chef Mats Karlsson.

Namn: Carl Erik Johansson
Ålder: Fyllde 50 år i november
Yrke: Vice VD och chef för ekonomistaben.

Utbildning: Civilingenjör, CTH.

Bor: I Borensberg.

Familj: Hustrun Karin, speciallärare för hörselskadade barn och barnen Hanna-Sofia (23) och Carl-Markus (19).

Hobby: Golf i lagom omfattning, motion i andra former och därefter vin och god mat. Allt gärna tillsammans med goda vänner.

Andra intressen: Titta på sport och speciellt ishockey och fotboll. Jag går både gärna och ofta och tittar på LHC. Öster är fortfarande favoritlaget i fotboll.

På nattsduksbordet: Andra delen av Leon Uris Trinity-svit. Den första är mycket bättre.

Senast sedda film: Engelsen som gick upp för ett berg och kom ned för en kulle, lång och svår titel på bra film.

Musik: Mycket blandat, inte klassiskt eller pop. Rebecka Törnkvist är en artist jag gillar.

Äter: Mycket förtjust i purjolökslådor.

Dricker: Gärna rödvin. Hittills har det varit mycket spansk, skulle vilja låra mig mer om fransk.

Ser på TV: Sport och nyheter. Lyssnar mycket på radio P1.

Sparringpartner omgiven av kompetenta medarbetare

Under hösten har

vi porträtterat

några divisionschefer

och Bengt Bardvall,

Carl Erik Johanssons

kollega som vice VD i

FFV Aerotech.

Det är en intervjuserie

vi ämnar fortsätta.

Nu sitter jag mitt

emot Calle - som har

gärna tilltalas - för att

göra ett porträtt.

Det är ingen lätt uppgift att fotografera Carl Erik Johansson. Det har fotograferna på Foto Malmen deklarerat många gånger för mig. Jag är övertygad om att det inte är bristande kvalifikationer hos fotograferna som är hindret.

Det är intensivt. Och lätt att förstå att det kan bli lite grimaserande när fotoblixtarna slår. Det sprutar ur Calle; både om sig själv och den nya befattning han haft i drygt ett år, vice VD och ansvarig för ekonomistaben.

Oväntade ord

Det är förväntade, men även icke förväntade, kommentarer jag möts av. Jag har tidigare karakteriserat Calle med tre ord; smålänning, resultatrik och otålig. Otålig bör inte läsas som "utan tålmod",

utan snarare "alltför iverig". Otåligheten har med det resultatrikta- de att göra; det ska gå snabbt.

I några korta meningar får jag hela intervjun i koncentration; teamwork, sparringroll, distansarbete, jämställdhet och, med en tung suck, övertalighet. Det är vad samtalet kommer att handla om.

Övertalighet

Vi börjar med det tyngsta, övertaligheten. Det är smärtsamt, men vi har inget val, förklarar Calle.

— Vi måste igenom ekul- ten.

— Vi måste anpassa oss och få rätt kostnadsnivå, en nivå som kunden upplever som rätt nivå. Kan vi inte nå dit är det risk för att vi kommer in i en ond cirkel.

Carl Erik ser inte bara en nedåtgående trend. Inom vissa områden kommer en tillväxt att ske. Den tillväxten

kommer främst i dotterbolagen, FFV AvioComp, FFV Mätteknik och FFV Test Systems. FFV Aerotechs framtid är han inte orolig för, bara vi anpassar kostymen (kostnadsnivån) och bibehåller/utvecklar vårt kunnande om kundens speciella miljö.

Men nu är det hans nya befattning vi skall ägna mer uppmärksamhet.

Ekonomi och IT

I den nya organisationen är han ansvarig för ekonomi och IT.

Det är inte samma ekonomicheffsfunktion nu som tidigare, förklarar Calle.

Teamwork

— I dag är det mer teamwork än tidigare och vi har nya arbetssätt. Ekonomi finns överallt. Den största skillnaden för mig är att jobbet nu är mindre direkt operativt mot kund, det är däremot lika

mycket inriktat mot resultat som tidigare.

Det nya arbetet har inneburit betydligt större kontaktyta inåt företaget än tidigare. Och det är roligt, tycker han. Siffror har han alltid tyckt om.

De som känner Calle sedan tidigare vet att han har bestämda åsikter om staber. De skall hållas nere. Det är ingen åsikt han ändrat på sedan han blev chef för en. Staberna skall hållas på rätt nivå och vi skall ha rätt kostnadsläge, deklarerar han bestämt.

Betala med glädje

Kunden skall med glädje betala de fakturor som kommer från FFV Aerotech. Och då måste kunden vara medveten om att vi inte har en onödigt stor organisation. Det är fakturerade kronor vi lever på. Det är fakturor mot kund, inte intern debitering som genererar vinst.

Alltid lyssna på kunden, det är en bra sammanfattning.

Ekonomikunnandet inom hela företaget har ökat under senare år. Han deklarerar att han är omgiven av mycket kompetenta medarbetare rakt igenom. Ekonomikunnandet i organisationen är suveränt jämfört med många andra företag.

Självgående stab

Den egna staben är självgående. Själv ser han sin egen roll mer som en sparringpartner.

En brist han ser är att vi "gamlingar", som han själv karakteriserar sig, borde släppa fram fler yngre förmågor. Yngre och fram för allt kvinnor borde prioriteras mer.

Fler kvinnor

Vi skulle ha stor nytta av att få in fler högutbildade kvinnor i företaget, förklarar han. De skulle vi ha nytta av, för de kan ge oss en ny dimension.

Det är tråkigt att så få kvinnor vill arbeta med högteknologi inom försvarsindustrin.

När vi ändå är inne på avdelningen för önskningar, konstaterar Calle att det är nödvändigt att snart diskutera arbetsorganisation och innehåll.

Friare arbetssätt

— Vi ska skapa jobb som passar henne/honom bäst. Och det är nödvändigt att diskutera arbetssätt. Resultatet är betydligt viktigare än arbetssättet. Det betyder att vi måste ha ett friare arbetssätt. Vi ska kunna diskutera arbetsstider och arbete på annan plats, förklarar Calle. I framtiden blir det än mer viktigt att tänka på individerna.

Avslutningsvis återkommer han till de inledande kommentarerna om vår övertalighet och den minskande försvarsmarknaden. Han vill gärna säga till de som tror att det

militärt inriktade arbetet kan ersättas med civil produktion, att så enkelt är det inte. Vi är inte vana med civila marknader och har vårt kompetens inom försvarssektorn. Det finns några divisioner som har specialkompetens som kan användas på en civil marknad, och det är till exempel Tillverknings legoproduktion av sjukvårdsinstrument. Där krävs "flygkvalitet" i produktionen, och då kan vi konkurrera och tillföra kunden något, avslutar Calle.

Det är många ämnen vi berör, och flera ligger i utkanten av hans arbetsuppgifter, men det är frågor som intresserar honom. Och det är viktiga frågor för framtiden.

LENNART BLADH

Jämställdhetsplanen ger samma villkor åt alla

Jämställdhet i arbetslivet innebär att kvinnor och män har lika rätt ifråga om arbete, anställning, utveckling och alla andra villkor som gäller i arbetet. De har också lika rätt ifråga om att vårda barn och hem. En ny jämställdhetslag

trädde i kraft 1 juli 1994, och förra året fastställdes den nya jämställdhetsplanen för FFF Aerotech som gäller från och med den 1 januari i år.

Planen beskriver nuläge, och berättar om fem åtgärder inom fem områden: rekrytering, utbildning, arbetsvillkor, arbetsmiljö och arbetslivets utveckling.

Rekrytering har fått ett eget avsnitt liksom arbetsledning och organisation. Nummer fyra och fem berör utveckling i arbetet och löner.

— Jämställdhet handlar om att skapa förutsättningar för att alla anställda ges samma villkor i arbetslivet oavsett kön, säger han. På vår arbetsplats, med klar övervikt av

män, är ett av målen att förbättra förutsättningarna för rekrytering av kvinnor och för deras avancemang på jobbet.

Bättre balans

Den manliga dominansen bland chefer är fortfarande påtaglig inom FFF Aerotech, påpekar Sören men tillägger: — Företagets tyngdpunkt ligger på tekniksidan och andelen fysiskt ansträngande jobb är mycket begränsad. Därmed har vi goda förutsättningar att kunna skapa bättre balans mellan könen, både procentuellt och befattningsmässigt.

Det finns emellertid hakar som vare sig lagar eller jämställdhetsplaner rör på. En sådan är det faktum att kvinnor av tradition föredrar icke tekniskt inriktade yrken. En annan är att kvinnliga tekniker undviker jobb inom försvarsindustrin om det finns andra alternativ.

De senaste decenniernas medvetna insatser från skola, näringsliv och samhälle har inte nämnvärt förändrat kvin-

normas syn på vare sig teknik eller försvar.

Attitydfråga

Kanske kommer alla pågående förändringar av dagens samhällsstruktur att ställa jämställdhetsfrågorna på ända i framtiden. Vem vet om dagens ideal överlever i den verklighet som väntar oss på andra sidan 2000-talet?

Sören kan lika lite som någon annan sja om framtiden men håller med om att det finns fog för sådana funderingar i dessa dagar.

— Om jämställdheten ska bli något mer än bara planer

och lagar och inte riskera att rent av drunkna i den snabba samhällsutvecklingen, så måste vi vara beredda att tumma på våra nuvarande attityder och integrera jämställdhet som helhetsbegrepp i vår verklighet. Det går inte att driva jämställdhetsarbete som ett projekt vid sidan av ordinarie verksamhet.

TEXT OCH FOTO:
ANNE ALLARD

Detta är FFF Aerotechs jämställdhetskommitté:

Ordförande Sören Björk, P
V ordförande Erik Nylund, div N
Sekreterare Katarina Nilsson, PXL
Ledamot för SIF Carina Lurén, KS
för LEDARNA Göran Andersson, TVY
och för SEKO Gunilla Pettersson, UL.

Stora krav på dagens räddnings- vinschar

Av NICLAS LILJEKVIST

ARBETAR MED VINSCHAR INOM DIVISION MEKANIKUNDERHÅLL, AVDELNING TEKNIKS SEKTION FÖR TRANSMISSIONER OCH HJÄLPKRAFT

Räddningsvinschar har utvecklats enormt sedan 1950-talet då de första dök upp. På den tiden var kraven att endast kunna rädda en flygplansbesättning på 2-3 personer. På dagens vinschar ställs helt andra krav vad avser kapacitet, eftersom de även används till bland annat civil sjöräddning där ett större antal människor måste kunna räddas.

De modernaste vinscharna klarar i dag minst 31 vinschcykler med max belastning vid ut- respektive invinschning, utan krav på vila däremellan. En vinschcykel är en ned- och uppinschning av hela lin-längden.

Räddningsvinschar tillverkas med olika lastkapacitet, vanligtast är max belastning 272 kg (600 lb), vilket är det som krävs för att lyfta ytbärgare och nödställd med bibehållen säkerhet vid sjöräddning.

Det finns även ett fåtal vinschmodeller med lägre kapacitet, 136 kg (300 lb) och 204 kg (450 lb).

Vinschar med den lägre kapaciteten använd oftast som

reservvinsch om ordinarie vinsch skulle sluta fungera. I vissa fall används den även som ordinarie vinsch på mindre helikoptrar och kan endast lyfta en person åt gången.

Vinschar i "mellanklassen" (kapacitet 204 kg) är oftast avsedda för fjällräddning.

Fördelen med en sådan vinsch är att den har lägre vikt och därför kan monteras på mindre helikoptrar.

Breeze-Eastern

Under Farnboroughmässan var de tre största tillverkarna representerade.

forts på nästa sida

Breeze, som i dag är världens största tillverkare, visade en gammal vinschtyp, BL-20200, vilken är väl spridd både civilt och militärt.

Kapaciteten är 272 kg och linlängden 75 m. Linhastigheten är variabel beroende på belastning, 0-45,6 m/min vid 272 kg och 0-76,2 m/min vid 136 kg.

Kontrollbox

Till vinschen hör dessutom vinschskötarhandtag samt kontrollbox.

Samtliga elektriska signaler

utom linsax, det vill säga alla från brytare, vinschskötarhandtag samt operatörspaneler, är anslutna till kontrollboxen.

Kontrollboxen har till uppgift att omvandla signalerna till vinschen så att rätt prioritet (operatörspanel / handtag) samt brytare beaktas och att reglera vinschens hastighet via vinschmotorn.

Denna vinsch har i senare utföranden försetts med cykelräknare samt linlängdsmätare.

Utvinschad linlängd pre-

senteras på vinschskötarhandtaget medan cykelräknaren är monterad på vinschen.

Fördelen med cykelräkning är uppenbar, eftersom kriterier för byten av vinschlinor och översyn av vinschen kan uppnås snabbare än om bara kalenderöverskrif följs.

Svenska marinen

Breeze tillverkar även den vinsch som svenska Marinen har anskaffat till HKP4, (P/N BL-29000).

Denna vinsch förevisades inte på mässan, men däremot

dess huvudkonkurrent (P/N 42325-3) från Lucas Aerospace Electro Products.

Lucas Aerospace Electro Products

Jämförelser mellan Breeze (BL-29000) och Lucas (42325-3) visar att det inte skiljer speciellt mycket i prestanda mellan vinscherna. Linhastigheten är variabel mellan 0-99 m/min för Lucas och 0-106 m/min för Breeze. Linlängden skiljer endast tre meter, 91 m för Lucas mot 88 m för Breeze.

Vinschinstallation i MI17

Installation av BL-20200 i helikopter AB-412.

Båda vinscherna har sin respektive kontrollbox monterad direkt på vinschen, innanför vinschkåpan. Tidigare har kontrollbox för denna typ av vinsch varit monterad i helikoptern.

Tre varianter

Lucas har tre varianter av denna vinsch i produktion. Kraftkällan kan väljas mellan hydraul, elektrisk (28 V Dc) eller elektrisk (115/200 V Ac 400 Hz).

Prestanda skiljer sig dock något mellan modellerna, max linshastighet är 76 m/min för de två förstnämnda mot 99 m/min för den sistnämnda.

Linlängden för de båda elektriska vinscherna är likvärdig, 91 m mot 76 m för den hydrauliska.

Den största skillnaden mellan Lucas och övriga vinschtillverkare är att Lucas har valt en helt annan lösning av linförläggning.

Istället för att som konventionellt ha en linförläggning som löper på en axel, sidoförflyttas hela vinschtrumman.

Fördelen med detta är att vinschlinan kommer in i vinschen via en fixerad punkt, vilket tillsammans med linstyrning möjliggör större vinkelavvikelser på vinschlinan.

Med konventionell linförläggning ger stora vinkelavvikelser höga belastningar på linförläggning och gummirullar.

Lucas Aerospace FCS

Den tredje tillverkaren, Lucas Aerospace FCS, tillhör numera samma koncern som Lucas Aerospace Electro Products, varför deras respektive vinschar föreslås gemensamt.

Den enda vinsch som visas här är en som är direkt konkurrent till den av Breeze tillverkade reservvinsch som

används av Flygvapnet och Marinen.

En jämförelse pekar på ganska stora skillnader i prestanda mellan dessa vinschar (se jämförelse nedan).

Den vinsch med hydraulisk drivning som används på Svenska Flygvapnets HKP10, P/N 76368, är tillverkad av Lucas FCS. Samma vinsch finns även i en elektrisk variant, P/N 76378.

Skillnader mellan dessa vinschar pekar på att den hydrauliska är överlägsen.

Linshastigheten är 9 m/min snabbare (0-54,9 m/min mot 0-45,7 m/min) och ingen begränsning finns i antal vinschcykler.

Den elektriska varianten har en begränsning på 6 vinschcykler eller 539 m linlängd under max belastning, innan krav på vila.

Ryska vinschar

Någon rysk vinschtillverkare var inte representerad, däremot finns en rysk vinsch installerad på den MI 17 helikopter som var uppställd under utställningen.

Vinschbeteckningen är LBG 150, vilket på ryska är en förkortning för räddnings- och lastvinsch med kapacitet 150 kg. Linlängd 40 m och elektrisk drivning 28 V Dc.

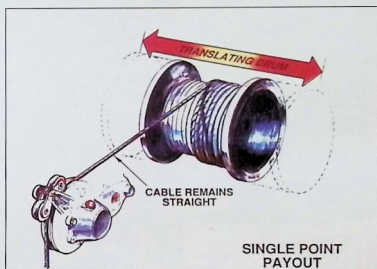
Vinschskötarbandtaget har manövrering för upp respektive ned. Hastigheten sköts med pekfingeret och har endast två lägen, halv eller helt fart.

Enligt uppgift från Kazan Helicopter, som tillverkar MI helikoptrar, finns ytterligare en vinsch för denna helikoptertyp. Den var dock urmonterad ur helikoptern på grund av sin stora vikt (70 kg, 130 kg med stativ).

Dess beteckning är SLG 300 och innebär att den lyfter 300 kg, vilket är mer än andra

Lucas Aerospace Electro Products vinsch

Lucas Aerospace Electro Products lösning på linförläggning där vinschtrumman sidoförflyttas. Vinschen finns på bild här ovanför.

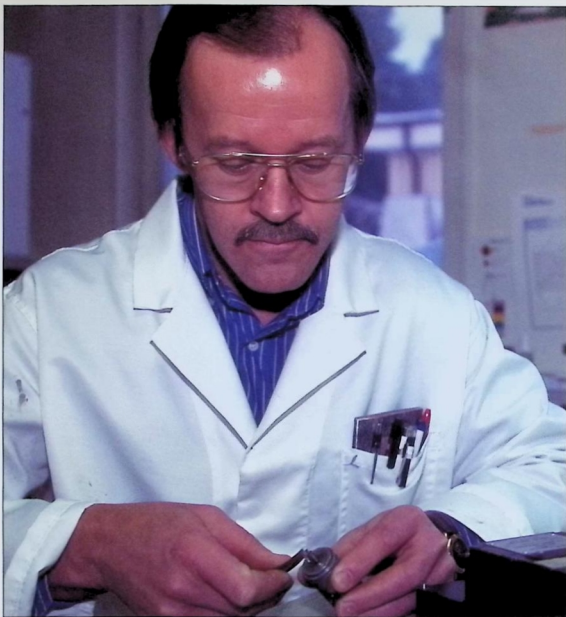

Vinch BL- med poertätningspanel och vinschskötarbandtag

	Lucas, P/N 76370-030	Breeze, P/N BL-16600
Strömförbrukning	27 VDC, 60 A	28 VDC, 35 A
Linshastighet	30 m/min	15,24 m/min
Linlängd	40 m	33,5 m
Vikt	16,9 kg	13,1 kg

REKORDBELÖNING TILL

Rejält med extrapengar
till jul blev det för
Lars Eriksson och
Tommy Bojmar.
Båda två har lämnat
förslag till förslags-
kommittén. Vid förra
årets sista sammanträ-
de behandlades deras
förslag. Och belöning-
en blev riklig.
För Lars del blev belö-
ningen en av de största
som FFV Aerotechs
förslagskommitté
någonsin delat ut;
42 000 kronor.
Tommy fick drygt
hälften så mycket;
22 500 kronor.

Förslag att reparera magnetbroms gav rekordersättning

Båda arbetar vid division Försvarselektronik. Det var en stolt divisionschef som, några dagar före jul, kunde överlämna de symboliska checkarna till Lars och Tommy.

Pengarna kom sedan med löneuthetalningen i december.

Det Lars belönades för var ett förslag om att reparera magnetbromsar till ett trim-

Ett ordentligt tillskott till julkalaskassan fick Lars Eriksson på division Försvarselektronik. För sitt förslag att reparera en magnetbroms till ett trimservo på HKP4 fick han över 40 000 i belöning. Vad pengarna ska användas till var ett enkelt beslut. Med en tolvårig datorinresserad son hemma, var beslutet enkelt.

servo som ingår i styrsystemet på HKP4.

Tommy har föreslagit att ett bredare fästband införs på ett horisontgyro på SK60.

Spara tid och pengar

Vi fick in ganska många servon för reparation som hade anmärkningar och fel på bromsfunktionen, berättar Lars.

— Jag föreslog att vi skulle reparera och justera dem

magnetbromsarna istället för att byta till nya.

— Det skulle spara både tid och pengar.

Tidigare har vi måst byta magnetbromsen om den inte klarat ett bromsprov. Och det var det många som inte gjorde, säger Lars. Under allt arbete med magnetbromsen har vi konstaterat att de verkliga lasterna i helikoptern överstiger de testkrav tillverkaren har rekommenderat. Det in-

FÖRSVARSELEKTRONIK

nebar att vi fick in många servon för reparation.

Dubbla effekter

— Vi provade många servon utan att kunna konstatera något fel, och sände tillbaka dem till användaren. Men i helikoptern blev det felutslag.

Lars förslag har dubbla effekter. Efter begäran från divisionen har nya testvärden införts och i och med Lars belönade förslag kan magnetbromsen repareras i stället för att bytas ut.

— Det har gjorts, och nu har testkraven som sagt skärpts och nya testvärden införts.

Lars berättar att han funnade mycket på om det inte skulle gå att reparera magnetbromsen.

Blanksliten yta

— Jag tog hem en och demonterade den. Jag såg då att orsaken till det låga momentet var att bromsytan blivit blanksliten.

— Ytan ska ha en viss kärvhet, men den hade blankslutits. Jag tog med den till garaget och blåstrade ytan, för att på så sätt skapa ökad friktion.

Nu har Lars reparationsmetod godkänts. Och att underhållet förbilligas visar inte minst storleken på belöningen.

Varje ny magnetbroms kostar ungefär nio tusen kronor, säger Lars, men det tar bara några timmar att reparera den, så besparingen blir stor.

Köper dator

Vad belöningen ska användas till har inte varit svårt att avgöra. Med en datorintresserad 12-årig son hemma har beslutet varit lätt:

— När vi fick erbjudande om att köpa dator via företaget hade vi inte pengar till det. Men nu, med den här belöningen blir det ett datorköp. Så det får bli en julkäpp till såväl grabben som familjen.

Enligt egen uttango är det ett otroligt enkelt förslag som gav Tommy Bojmar en belöning på 22 500 kronor.

Vad Tommy Bojmar ska göra för sina pengar har han inte bestämt ännu. En semesterresa blir det förmodligen, men några planer om resmål är ännu inte uppgjorda.

Bredare fästband

Det är ett förslag om att byta till ett bredare fästband på ett horisontgyro, som gett Tommy belöningen på 22 500 kronor.

Det är egentligen ett otroligt enkelt förslag, säger han:

— Det är efter reparation och översyn, när vi skall sätta ihop gyrot, som problemen uppstår.

— Det hände ganska ofta att vi måste sända iväg kåpan, som sitter runt gyrot, för att få framkanten förkopprad.

Förslag att byta till bredare fästband gav Tommy 20 000

— Det händer ofta att det blir dålig lödbarhet då förkoppringen reser sig. Men med ett bredare fästband kommer vi ifrån detta problem.

Genom att införa ett bredare fästband, och därigenom utnyttja den ursprungliga förkoppringen längre upp på kåpan, undviker man problemen med nyförkoppring.

Ett större antal kåpor kommer att kunna återanvändas, vilket medför att behovet av kåpor för instrumentets åter-

stående livstid kan tillgodoses. Dessutom underlättas arbetet med att erhalla en tät lödfog.

Det var vid divisionen traditionella julgröt de båda förslagsställarna fick stor check och diplom av divisionschef Thomas Eriksson.

LENNART BLADH

Nya vakuum-pumpar

Roland Trinks har skaldat nedanstående rader om de nya vakuum-pumpar som nyligen installerats på ett par håll i Linköping.

Gamla pumpar från åren 60 och 86 av kolvmmodell som stått och dundrat från morgon till kväll i byggnad 19 och 20 har vi nu bytt ut på grund av att en av desamma havererade till slut.

Det skulle ha kostat en avsevärd peng, cirka 50 000 spänn att reparera haveristen och få den som ny igen. Så med detta vill vi säga, det var ingen slump att vi la till lite kulor och fick 3 stycken pump.

Pumpen som levererade vakuum till produktion, den bytte vi ut mot en luftkyld enstegs BUSCH med lägre ton. Förresten här kommer prestandan som pumpen har; effekt 0,37 kW, sugkapacitet 16 m³/h och slutvakuum 20 mbar.

Pumpen i byggnad 20, den för städvakuum om vilken det varit så mycket gnäll, den bytte vi ut mot 2 stycken BUSCH av vridkolvsmodell. Om deras prestanda jag så mycket vet; effekt 9,2 kW, slutvakuum 250mbar och 250 m³/h i sugkapacitet.

Sen koppla vi samman systemet till husen där vakuum levererats och pumpen i byggnad 19 den har demonterats. Vi sänkte effekten från 88,5 till 19 kW, och 17 000 kronor vi betala slapp. Pumparna manövreras via DUC med var sin centralt uppsatt knapp.

Lite granna fakta om buller ska vi väl också ha. Bullret i byggnad 19 det är borta, och det andra minskades från 96 till 83 decibelA. Och på oväntade åtgärder vi tjänade en slant. FFV sparade faktiskt 87 000 kronor. Det är faktiskt sant!

ROLAND TRINKS UTM

Personalläget vid FFV Aerotech Förhandlingarna går i förväntad takt

Förhandlingarna i an-
slutning varslen som
lades av FFV Aerotech

under hösten pågår
fortfarande i både

Arboga och Linköping.

Enligt personaldirektör

Sören Björk har
ingenting förändrat
läget hittills, utan
varseln gäller
fortfarande fullt ut.

Inte heller dramatiken inom
Volvo Aero Support i Arbo-
ga påverkar vår situation, sä-
ger han.

— I förhandlingsgrup-
pen pågår fortfarande diskus-
sionerna om tänkbare åtgär-

der. Man försöker hitta al-
ternativ för en lämplig
blandning av uppsägningar
och andra möjliga alternativ,
berättar Sören. Sådana pro-
cesser tar tid att genomföra,
tillägger han, och menar att
förhandlingarna trots detta
går i förväntad takt.

Liknande processer pågår
för närvarande på både Bo-
fors och Kockums där man
befinner sig i olika faser.

— Det är oerhört svårt att
definiera en tidplan även för
vårt vidkommande, eftersom
det är lätt att bli alltför öve-
roptimistisk. Men jag ser än-
då goda möjligheter att vi
rätt snart bör vara överens
om innehållet i en princip-
lösning.

Så snart förhandlingarna
leder till konkreta handling-
ar, eller något annat definit-
ivt beslut fattas, kommer in-
formation att gå ut till hela
personalen, avslutar Sören
Björk.

ANNE ALLARD

Ny mätbuss i Luleå

Som skylten visar är detta OWE, ny medarbetare på Mätinstru-
ment i Luleå. Mats Tolonen, som tagit bilden, berättar att bilen
med ny FFV-loggo skall användas på samma sätt som FFV Mät-
teknik använder övriga mätbussar. Enda skillnad är att det är rå-
diogruppen som utnyttjar OWE i Norrbotten. Bland annat går
den en dag i veckan till kunder i Boden och Piteå.

Skriv om ditt arbete -
tävla om 30 000 kro-
nor. Den uppmaningen
stod som huvudrubrik
på medlemsbladet från
SIF i december 1995.
Susanne Linde läste
den och tänkte på idén
att ge luft åt sina tankar
kring att utveckla sitt
arbete och sin arbets-
plats om hon hade fria
händer. Det författan-
det blev lönsamt. Hon
vann andra pris och
10 000 kronor!

Samma dag som Susanne Linde fick beskedet om vinsten, deltog hon i en kurs tillsammans med kollegerna från Linköping. Så på kvällen bjöd hon på rosa "oakta" champagne. Det var det värt, tyckte hon.

Att ha visioner om jobbet kan vara mycket värt

Vad för pengarna som
lönades ut i första hand
eller inte i det själva uppgiften?
— O nej, det var inte peng-
arna som lönade ut, säger Su-
sanne Linde men bestämt.
Som personalman i Arboga är
det naturligt för mig att, som
en del av jobbet, fundera
kring just sådana frågor. Till
det kommer att jag är en per-
son som har idéer och åsikter
om mycket, och dessutom
tycker jag om att skriva.

Samlad kunskap

Hennes personliga förutsätt-
ningar att delta var alltså
gynnsamma, kan man med
fog säga. Förutsättningarna
för tävlingsuppgiften var des-
utom givna. I det skrivna bi-
draget skulle vissa områden
belysas. Den fysiska och den
psyksiska arbetsmiljön liksom

arbetsplatsens förhållande till
den yttre miljön.

Målet med tävlingen var att
samla in kunskap och erfaren-
heter från arbetslivet för att
kunna ta fram så kallade kun-
skapsverktyg. Verktyg som
bland annat skall vara till
hjälp för anställda att ställa
genomtänkta krav på leveran-
törer och arbetsgivare vid in-
köp.

— Ett annorlunda och säkert
bra sätt att ta reda på med-
lemmarnas åsikter, tror Su-
sanne, som kände sig inspire-
rad av utmaningen. I god tid
före sista inlämningsdagen,
den 31 mars 1996, hade hon
skrivit ner sina idéer. Under
en skidvecka med familjen i
Klätten – som hon förresten
vann genom
lottsdragning – hann hon

strukturera och renskriva sitt
bidrag på tre sidor.

— Det fanns mycket att ta
upp. Arbetstiderna till exem-
pel, som skulle kunna förläggas
på annat sätt än i dag. Ba-
serat på årsarbetstid kunde vi
fortsätta att jobba vår heltid,
men fördela den mer efter en-
skilda behov och på andra ti-
der under dygnet.

Tid för annat

En fördel var att många
skulle få tid att ägna sig även
åt andra viktiga aktiviteter i
samband utöver arbetslivet.

Det finns så många pro-
blem som i allt högre ut-
sträckning kräver vårt aktiva
engagemang. Drognissbruket
bland ungdomen, främlingsfi-
entlighet, arbetslöshet, ned-
dragningar inom skolans om-
råde och mycket annat.

— Större flexibilitet i ar-
betstiderna skulle ge oss mer
tid och ork att aktivera oss
även i detta, menar Susanne.
Livet omfattar ju så mycket
mer än det dagliga arbete.

Bredden viktig

Hon tog också upp vikten av
att varje individ får och tar al-
la möjligheter till att bredda
sitt kunnande och sin erfaren-
het. Ingen har egentligen råd
att betrakta sig själv som för
fin för mindre attraktiva jobb,
och man måste även våga
tacka ja till sådana uppdrag
som kan verka svåra. En bred
bakgrund minskar risken att
bli utslagen, samtidigt som
den ökar företagets effekti-
vitet totalt sett. Dessutom skap-
ar det utveckling och stimu-
lans.

— I dag ser man mer och
mer att människor börjar se
om sitt hus även i det här
sammenhanget, tycker Susan-
ne, som på rak arm inte rik-
tigt kommer ihåg allt annat
hon berörde i sitt tävlingsbi-
drag. Men chefskapet fanns
med, likaså arbetsmiljön och
vikten av att trivas på jobbet.

Semesterbidrag

— Tiden har ju hunnit gå se-
dan dess, och hela saken hade
nästann fallit i glömska när jag
fick en påminning från TCO
i december. De berättade att
jag vunnit andra pris på
10 000 kronor!

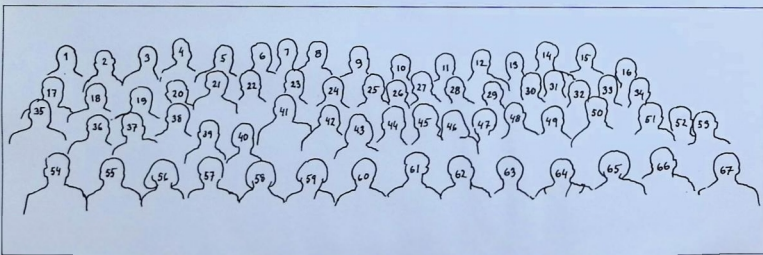
Det är bara att gratulera
och avslutningsvis ställa frå-
gan vad Susanne tänker göra
med pengarna?

— Jag är inte mycket för att
lägga upp bufferten inför
framtiden, erkänner hon, för
vem vet hur livet ser ut om
några år? Nej, vi ska resa hela
familjen i stället. Med tre
barn är det dyrt med semes-
ter, och det tar tid att spara
ihop till en längre resa. Sam-
tidigt är det viktigt att upple-
va saker tillsammans, så det
här var verkligen ett välkom-
met bidrag.

Dessutom fyller hennes
man, Peter, 40 år i maj och
resan till Teneriffa för samti-
digt bli något av en födelse-
dagspresent, avslutar Susanne.

TEXT OCH FOTO ANNE ALLARD

Rekordmånga veteraner firades på Örebro Slott

1. Lars Ringman 2. Jan-Erik Fasth 3. Hans Köhler 4. Åke Öberg 5. Curth Eriksson 6. Åke Wistedt 7. Lennart Karlsson
8. Ivan Jensen 9. Jan-Christer Nilsson 10. Håkan Lessel 11. Benny Lindebring 12. Anders Andersson 13. Hans Anse
14. Tommy Frölin 15. Ulf Abramsson 16. Mats Aldrin 17. Karl-Evert Svensson 18. Rolf Lönn 19. Evert Johansson
20. Jan-Olov Jansson 21. Bo Karlsson 22. Lars-Gunnar Andersson 23. Åke Blomqvist 24. Roger Lindgren 25. Kaj Dahl-
- gren 26. Tage Hillberg 27. Anders Moberg 28. Hans Holm 29. Torgny Löfgren 30. Nils-Olov Björn 31. Leif Göran
- Fredriksson 32. Rolf Engzén 33. Roger Eriksson 34. Ulf Johansson 35. Sven-Erik Arvidsson 36. Rolf Berggren 37. Gert
- Johansson 38. Ingvar Agelén 39. Lena Sjöberg 40. Ingegerd Lundin 41. Leif Andersson Arboga 42. Åke Lövgren 43.
- Eva Loarp 44. Gunilla Pärson 45. Katarina Nilsson 46. Ann-Louise Gustafsson 47. Ulla Jacobsson 48. Sven Edman 49.
- Sören Sällberg 50. Inge Engström 51. Leif Andersson Lkpg 52. Owe Hallin 53. Ulf Haag 54. Urban Waernberg 55.
- Kenneth Larsson 56. Margareta Samuelsson 57. Inghild Larsson 58. Ann-Catrin Bilda 59. Birgitta Eriksson 60. Ingrid
- Johansson 61. Eva Johansson 62. Gunn Karlsson 63. Inga-May Johansson 64. Marianne Bellman 65. Margareta Beier
66. Christer Eriksson 67. Lennart Axelsson.

Nyanställda

Magnus Svedberg är elektronikingenjör och sedan den 7 januari anställd på division Avionik- underhåll, avdelning Radar/Mot- medelsverkstad.

John Johansson är systemingenjör och anställd på division Systemteknik, avdelning Utbildningsteknik sedan den 13 januari.

Kristoffer Ahlin gjorde under hösten sitt examensarbete på division Systemteknik, avdelning Flygtelesystem. Sedan den 7 januari är han anställd på avdelningen som logistiker/systemingenjör.

Anders Englund har också gjort sitt examensarbete på division Systemteknik under hösten. Nu är han anställd på avdelning Utbildningsteknik som systemingenjör sedan den 7 januari.

Peggy Enholm är nyanställd på division Flygplan. Hon har under hösten avslutat sina studier till ingenjör inom flygteknik vid Mälardalens högskola genom att göra sitt examensarbete på vårt företag.

Lars Hedlin är nyanställd som systemingenjör på division Försvarselektronik. Efter civilingenjörsexamen har Lars arbetat på Saab Military Aircraft.

Nedanstående nyanställda presenterar vi utan porträttbild. Sven Bergholtz-Widell är mätningenjör och anställd vid FFV Mätteknik, avdelning Mätinstrument i Stockholm sedan den 18 november förra året.

Annica Kinley är anställd på kundtjänst vid FFV Mätteknik, avdelning Mätinstrument i Stockholm sedan den 2 december förra året. Hon kommer närmast från Acontronic AB. Hans Aldstam är mätningenjör och anställd vid FFV Mätteknik, avdelning Mätinstrument i Stockholm sedan den 7 januari. Han kommer närmast från Telia AB.

Vinn en biljett till konsert med Pontare

När FFV Aerotech firade jubileum för snart två år sedan, var Roger Pontare en av attraktionerna under festkvällen i Arboga. Nu återvänder han på initiativ av Arboga Musikförening för en konsert på Medborgarhuset den 9 februari tillsammans med Arboga Storbänd.

FFV Aerotech har som sponsor fått ett antal biljetter och har även köpt ytterligare några, som nu samtliga lottas ut bland intresserade anställda. Men det hastar!

Du som vill chansa på en gratisbiljett, skicka in namn, internadress och telefonnummer till IA, Anne Allard, som vill ha din anmälan senast med morgonposten den 5 februari. Dragningen sker samma dag och de tretio vinnarna meddelas också under dagen.

Välplacerade medel

FFV Aerotech har åter skänkt pengar till välgörande ändamål. Denna gång gick medlen till Rädda Barns Riksförbund 16 000 kronor och Svenska Röda Korset 16 055 kronor.

De 32 055 kronorna är den totala förtjänsten av dels utförsäljning av överblivna möbler och annan utrustning till personalen, dels försäljning av teaterbiljetter till intresserade anställda. Utförsäljning av möbler och annan utrustning fortsätter som tidigare, så det flyter hela tiden in nya pengar att fördela till välgörande ändamål även i framtiden. Det meddelar UZ, Bengt Eriksson på Serviceenheten i Arboga som an-

Var fjärde vann flygbok

Som väntat visade sig många vara intresserade av boken Flyg 97. Exakt 58 anställda skickade in "lottsedlar" och med 15 böcker i potten var det nära nog var fjärde deltagare som vann. Av förklarliga skäl räknar vi bara med heltal i dessa sammanhang.

De 15 vinnarna, som redan har fått sina priser, är Tage Hillberg LVG, Lena Håkansson CT75, Dag Carlsson LVG, Helena Svensson CSX, Göran Neuman CS35, Per Åke Angelöf LVG, Dennis Hyddén LVG, Rose-Marie Adolfsson FA08, Anne-Marie Andersson LVG, Dennis Söderberg LVG, Roland Jonsson GN26, Gunnar Netzell LVG, Eva Nilsson LE01, Ann Trulsson HVK01 och Arne Johnsson LVE76.

Gratis till er allesamman!

Tack

Ett hjärtligt tack till företaget, avdelning Service och Seko för julgåvor och vacker julgrupp.

SOLVEIG SVANTESSON

Ett stort och varmt tack till er alla för blommor och presenter som jag fick i samband med att jag slutade vid FFV Aerotech. Tack även för fint kamratskap under de gångna 23 åren.

JAN OLOF JONSSON

Ett hjärtligt tack för uppvaktningen på min födelsedag.

LEIF LIMAN

Ett varmt tack till alla arbetskamrater, företag och förening för blommor och presenter i samband med min sjukpensionering.

MAJ-BRITT JOHANSSON

Tack för de fina presenterna och uppvaktningen på min 60-årsdag. Ett minne roligt att minnas.

INGEMAR VILNERSSON

Ett varmt och hjärtligt tack till företaget, SIF och till arbetskamraterna och FFV Aerotech i Linköping och Arboga, FMV's olika avdelningar för den fina uppvaktningen i form av presenter, blommor och god mat och dryck som jag fått mottaga med anledning av min pensionsavgång. Jag vill även tacka kamraterna på flotttiljerna, HKP divisionerna och FMV:Prov som jag haft kontakt med.

Det har för mig varit ett trevligt och givande samarbete.

MED MÅNGA TACK FRÅN
ÅKE THORÉN, HM32

Flexdragning och flexstillägg

Första veckan i februari och september kommer justering av flexsaldot att ske centralt för årets inarbetning med för tjänstemän -3,5 och för arbetstagare +6,2 timmar.

Hantering av kemikalier kontrollerad

På uppdrag av ortskommittén för arbetsmiljöfrågor gjordes nyligen en kontroll av hur divisionerna sköter sin hantering av kemikalier. Det var kommitténs sekreterare Percy Franzén och huvudskyddsombudet Roger Henningsson som genomförde inventeringen.

En del små anmärkningar har vi noterat, säger Percy Franzén, och fortsätter:

— På några håll fanns lite äldre kemikalier som borde ha destruerats. Annars är det allmänna intrycket att hanteringen av kemiska ämnen uppfyller lagstiftningens krav.

På hilden kontrollerar Roger (t v) och Percy (t h) märkning- en av kemikalier.

Examen för PC-köpare

Det har varit examen i PC-skolan för alla de i Linköping som i höstas nappade på erbjudandet att via företaget köpa en PC.

Närmare hundra personer har deltagit i utbildningen i Linköping. Vid tre tretimars pass och mycket hemarbete har de fått lära sig grunderna i Windows95, Word och Excel.

Vid avslutningen på restaurang Baronen delades diplom ut till alla deltagare. FFV Aerotechs IT-chef Tom Wigh informerade om de standardprogram som finns inom företaget.

